

LEIV OSE

HISTORIEN OM LIPIDKLINIKKEN – EN EVENTYRLIG REISE.

Etablering av behandlingstilbud til pasienter med familiær hyperkolesterolemi.

Eget forlag.

Boken fås hos Lipidklinikken, Oslo universitetssykehus, Aker. Den er gjort tilgjengelig som gavebok og er gratis. Ved utsending fra forfatter påregnes porto ca. kr 100.

Leiv Ose
og fremst forfatterens selvbiografi og en bok om Lipidklinikken. Vi kan følge forfatterens utvikling av interesse for lipider gjennom sentrale internasjonale kontakter og egen forskning. Dette var i en tid med store diskusjoner og uenighet om betydningen av kolesterol som risikofaktor for aterosklerotisk sykdom. Det var heller ingen enighet om hvilke dietetiske tiltak som var viktige for å redusere kolesterol. Effekten var ikke stor, og medikamenter som var vist å kunne redusere harde kliniske endepunkter, fantes ikke. Forfatterens navn er uløselig knyttet til Lipidklinikken (ved Oslo universitetssykehus).

I forordet til boken skriver forfatteren at drivkraften i arbeidet med Lipidklinikken har vært troen på at det var mulig å utvikle et tilbud til pasientgruppen med familiær hyperkolesterolemi (FH) og at hensikten med boken var å gi en beskrivelse av etableringen av et tilbud om medisinsk behandling til FH-pasienter. Dette har forfatteren/Lipidklinikken lyktes bra med. Det ble tidlig etablert et poliklinisk tilbud til familier med FH, spesielt til barna. Pasientorganisasjonen FH Norge ble etablert. På landsbasis er

omsorgen for FH-pasienter satt i system, men det virker som om forfatteren hadde ønsket seg en noe større rolle for Lipidklinikken i dette arbeidet.

Leseren blir med på mange opp투rer med stor og positiv oppmerksomhet

fra media. Kolesterol er blitt en viktig del av aktuelt helsestoff. Lipidklinikken har stor forskningsaktivitet, i starten først og fremst i nært samarbeid med farmasøytisk industri. Etter hvert samarbeidet klinikken nært med det ernæringsvitenskapelige miljøet ved Universitetet i Oslo. Ose ledet en storstilt «kolesterolkampanje» i samarbeid med Nasjonalforeningen for folkehelse i 1988. Menn mellom 20 og 50 år og kvinner i alderen 40-60 år ble oppfordret til å få målt sitt eget kolesterol.

Stortingets sosialkomité var blant de første. Det var også nedturen. Kampanjen møtte kritikk for å bidra til å sykeliggjøre friske mennesker ved å fokusere så sterkt på kolesterol. Finansiering av klinikken ble også vanskelig, bl.a. ved at det ble reist kritikk mot ensidig å arbeide med én av mange risikofaktorer. Generell «kolesterolskepsis» fantes også i rikelig mann både i befolkningen og i mange medisinske miljøer. Her inneholder boka mye interessant stoff. Det ville vært interessant om forfatteren hadde greid å legge inn litt mer distanse til stoffet ved drøftingen av disse viktige problemstillingene, slik at frontlinjene og argumentene fra begge sider hadde kommet klarere frem.

Denne boken har stort volum, 270x210x17 mm og vekt 790 g. Likevel er

det mindre enn 100 sider med nyskrevet tekst. Den er trykket på uvanlig tykt papir. Boken er rikt illustrert med faksimiler fra media, gjerne flere på hver side, og forfatteren er avbildet på omtrent halvparten. I tillegg er det mange bilder av brosjyrer og annet undervisningsmateriell. Boken har en rekke vedlegg i form av opptrykk av tidskriftartikler, foredragsmanuskript, utskrift av TV-intervju, omtale av masterstudier, doktorgradsavhandlinger og annet vitenskapelig arbeid utgått fra Lipidklinikken, samt litteraturliste.

Boken dokumenterer den store innsats Leiv Ose har gjort for å gjøre allmennheten bevisst på lipider/kolesterol som viktig risikofaktor for aterosklerotisk sykdom og betydningen av «hjertevennlig» kosthold. Utviklingen av omsorg for pasienter med FH er imponerende. Denne boken vil nok ha størst interesse for personer med spesielle relasjoner til forfatteren og Lipidklinikken.

Kolbjørn Forfang